

Protokoll

Leidandmed	EAA.3089.1.12
Kaader	102,103,104
Daatum	21.02.1902
Protokolli number	
Protokolli teema	7. Maade ja hoonete rentimine, mõõtmine ja pärandamine. Ehitamine. Suhted mõisa ja kroonuga.
Märkused	

Mõisamaa kandikoha orjuse kontrakt. Täna sel päeval on Mekkatsi mõisavalitsuse ja talumehe Kusta Puusep wahel järeelseisaw kontrakt täieste ära mõteltud, wälja märgitud ja kirja pantud:

§ 1. Mekkatsi mõisawalitsus annab seda Walgesoo mõisamaa kandikohta, kelle wäärtus on 8 tadril 6½ krossi 3 aasta peale, see on 23. Aprillist 1902. kuni 23. Aprillini 1905 a Kusta Puusep kätte orjuse rendi peale.

§ 2. Nimetatud koha eest maksab Kusta Puusep aastas ülepea 7 rubl.- kop. raharenti, ja nimelt: 1sel Aprillil 3 rubl. 50 kop. ja 1sel Oktobril 3 rubl. 50 kop. ette ära, ja peale selle on tema kohus weel järgmised osatükkid teha: tema peab

- 1) 4 wakkamaad talwewilja lõikama ja kuhja panema.
- 2) 7 wakkamaad suwewila lõikama.
- 3) 2 wakkamaad ristikkeina tegema.
- 4) 12 wakkamaad maaheina tegema.
- 5)- wakkamaad wikkid niitma.
- 6) 4 wakka alla kartohwliid wõtma, ja peab neid ärawedama kuhu mõisawalitsus käseb.
- 7) 6½ sülda puud 1 arsin pikkad Mekkatsi mõisa wedada.
- 8) 74 sülda teed teha, kus mõisawalitsus käseb, 1 süld, 7 jalga
- 9) 60 päewa tegema.
- 10)
-
-
- 11)

.....
.....
Nende osa tükide kokku panemine saab 13. Nowembril 1860 wäljaantud Liiwimaa talurahwa seaduse § 168 järele nõuetud.

§ 3. Hoonete parandamise wõi ehitamise palgid ja lattid peab rendikoha pidaja kuni Mihklipäewani üles andma, ning peab kandikoha pidaja ennast kõige asja poolest metsa seadmiste alla heitma; kui ta nende seadmiste wastu eksib, kaotab tema oma koha käest.

§ 4. Selle kandikoha pidaja peab tema käes olewat kohta kõige sündsa põlluharimise seaduste järele tallitama, ja kui kontrahti aeg mööda on, peab seda kohta järeelseiswal wiisil jälle mõisale tagasi andma:

- a) kõik hooned ja nimelt nende katuksed olgu heaste parandatud;
- b) rukki wäli heaste haritud ja õigel ajal hea seemnega külwatud;
- c) aiad heaste parandatud;
- d) heinamaad hagudest puhastud ja kõik kraawid roogitud;
- e) tööde poolest eesseiswa töö aasta peale peab rukki kõrs üles küntud ja ära äestud olema;
- f) põletus puud..... sülda 1 arsina pikkused koha peale jätma.

§ 5. Peaks kandimehel mõisawalitsuse käsu peale uueste hoonid ehitada, ehk ka parandada olema, siis peab kandimees seda oma kuluga ilma kahjutasumise nõudmiseta tegema. Niisuguse ehituse juure annab mõisawalitsus ilma maksuta palgid, aga kõik kandimehed peawad neid oma maa ja suuruse järele ilma maksuta ehituse platsile wedama, ja niisama ka hulga kaupa ilma maksuta oma maa suuruse järele, mõisawalitsuse poolt ruutsülla wiisi maksetud.

§ 6. Omad põllud peab mõisamaa kandikoha pidaja neljas jaos tarwitama, nii et: 4 3/4 wakka alla rukki all seisab, 9 1/4 wakka alla suwewilja all seisab, 4 1/4 wakka all kesanurmen seisab ja ei ole temal õigust ühtegi suwewilja kesanurmesse külwata.

§ 7. Õlgi, heinu ega muud loojuste toitu ei tohi selle koha pidaja ei kellegile wälja laenata ei ka ära müüa.

§ 8. Mõisawalitsusel on õigus selle koha majapidamist igal ajal läbi waadata, ehk omast wolinikust läbi waadata lasta.

§ 9. Lina wõib selle koha pidaja 1 wakka alla maha külwata.

§ 10. Kui mõisawalitsus selle koha pidajale üles tahab ütelda, siis peab see 23. Oktobri kuu päewal enne selle kontrahti lõpetust sündima, ja selle koha pidajal ei ole õigust ei ühtegi töö wõi kulu eest tasumist nõuda.

§ 11. Selle kandikoha pidaja paneb kautsioniks nende enese pääle wõetud sundmüste pärast kõik oma warandust, ja nimelt oma jäädawad wara ehk inwentariumi, kelle sees kõige vähem 1 hobune ja 4 suurt weiste pead peawad olema, kõik heas korras üles peetud.

§ 12. Kui selle koha pidaja tulega hooletul kombel ümber peaks käima ja seeläbi

mingisugust kahju sünnib, wastutab tema kõige oma waraga sündinud kahju eest. Peale selle lepib mõisawalitsus selle koha pidajaga weel järeleiswa peale:

- 1) Koha pidaja wõtab oma peale.... sülda teed teha.
- 2) Kohapidaja ei tohi wargile minna, wargid ega warastatud asju omas majas wastu wõtta.
- 3) Kui elurehi halb ja wana on, ehitab mõisa teda oma kuluga jälle üles, aga mõisamaa koha pidajad peawad hulga kaupa, oma suuruse järele, ilma maksuta tarwilikku materjali juure wedama, niisama peawad nemad ka elutehe parandamise materjali juure wedama.

§ 13. Koha pidaja peab iga kord, kui mõisa käsku annab, wälja tulema päiwi tegema.

§ 14. Koha pidaja ei tohi omad koerad lahtiselt ümber hulkuda lasta. Igaüht koera, keda kus tahes lahtiselt wäljaspool koha pidaja krunti leitakse, lastakse kohe maha.

§15. Jätab koha pidaja mõned selle kontrahti sees nimetud punktid täitmata, siis kaotab tema oma koha ära, ilma et selle üle kohut käia ehk tasumist nõuda wõib.

§ 16. Walgesoo rendikoha hoonete seisus on:

- 1) Elurehi hea.
- 2) Ait hea.
- 3) Karjalaut ja õlestik keskmised.
- 4) Saun ja laut keskmised.
- 5) Koda ei ole.
- 6) Kaew keskmine.
- 7) Kelder kiwi seinaka keskmine.
- 8) Õuue aed korral.
- 9).....
- 10).....

§17. Wilja redelid weab kantnik mõisa lisa tööl ilma maksuta kuhu tarwis on.

§ 18. Koha pidaja peab tegema iga nädala kaks (2) mehe päewa laupäew ja esmapäew iga päewa eest mis nädalas tegemata jääb maksab tema mõisale seitsekümmend kop. Kõige mõisa tööde juures peawad kantnikul olema omad tööriistad, nimelt: sirbid, wikatid, rehad, hangud, kirwed ja labidad.

§ 19. Rukki wäli peab mitte hiljem 20 augusti kuu päewa, hästi haritud ja hea seemnega mahakülwatud olema.

§
20.....
.....

kartohwli rõugud õlgede ja mullaga mõisa walitsuse käsu ja tahtmise järele kinni matma.

§ 21. Kantnikul ei ole luba seda kohta ilma mõisa walitsuse lubata tõise kätte anda.

§ 22. maha kriipsutatud.

Et see sinanekontraht rentnikule Kusta Puusep täiesti ette loetud ning ära seletatud on saanud, ja et seesama rentnik kõige nende ülemal nimetatud tingimistega täiesti rahul on, seda tunnistab tema , oma käekirjaga:

Nõnda sündinud Mekkatsil 21sel Webr. 1902 a. Kautsioni sisse maksetud (13) kolmtesko rbl., mis eest intressi ei ole nõuda.

Kandikoha rentnik: K Pusep

Mõisawalitsuse nimel: G. Lipp.

Tunnistaja: